

Algebra1 Intenzív verzió

1. gyakorlat

2011. szeptember 13.

1. Végezzük el az alábbi műveleteket: $(1-i)/(1-2i)$, $|\overline{(4+i)}/(4+i)|$, $(1+i)^{2007}$.
2. Oldjuk meg az alábbi egyenleteket a komplex számok között: $x = (3+2i)\bar{x}$, $x = 2\operatorname{Re}(x)$, $x^2 + 2ix - 1 = 0$, $x^4 = -9$, $x^7 = \sqrt{3} + i$, $x^n = -1$.
3. Írjuk fel az alábbi komplex számokat trigonometrikus alakban: $1-i$, $-1-\sqrt{3}i$, $\cos \alpha - i \sin \alpha$, $\sin \alpha + i \cos \alpha$, $(1+i \tan \alpha)/(1-i \tan \alpha)$.
4. Hol a hiba a következő levezetésben: $1 = \sqrt{1} = \sqrt{(-1)(-1)} = \sqrt{-1} \cdot \sqrt{-1} = i \cdot i = -1$?
5. A sík mely geometriai transzformációinak felelnek meg a komplex számok halmazának alábbi leképezései: $z \mapsto 3z + 2$, $z \mapsto (1+i)z$, $z \mapsto 1/\bar{z}$.
6. Írjunk egy háromszög mindegyik oldalára kifelé egy szabályos háromszöget. Igazoljuk, hogy ezek középpontjai szabályos háromszöget alkotnak.
7. Fejezzük ki $\cos x$ és $\sin x$ segítségével $\sin 7x$ -et. Általánosítsunk.
8. Mennyi az n -edik egységgyökök szorzata? És a négyzetösszege?
9. Milyen összefüggés van ε és $-\varepsilon$ rendje között?
10. Ha ε primitív 512-edik egységgyök, mennyi lehet $-i\varepsilon$ rendje?
11. Legyenek m és n pozitív egészek.
  - a) Hány közös gyöke van az $x^n = 1$ és az $x^m = 1$ egyenletnek?
  - b) Igazoljuk, hogy egy m -edik és egy n -edik egységgyök szorzata mindig mn -edik egységgyök.
  - c) Milyen m és n párra lesz egy primitív n -edik és egy primitív m -edik egységgyök szorzata primitív mn -edik egységgyök?
12. Hozzuk zárt alakra a $\sum_{m=0}^n \sin mx$ és a $\sum_{m=0}^{\infty} \binom{2007}{4m}$ összeget.
- 13.* Lefedhető-e a 100×100 -as sakktábla 8×1 -es dominókkal?
- 14.* Legyen p egy prímszám és $S = \sum_{j=0}^{p-1} \varepsilon^{j^2}$, ahol ε primitív p -edik egységgyök. Mennyi S^2 ?

15. Mutassuk meg, hogy a z_1, z_2, z_3, z_4 páronként különböző komplex számok akkor és csak akkor vannak egy körön vagy egy egyenesen, ha kettősviszonyuk, azaz a

$$(z_1 z_2 z_3 z_4) = \frac{z_3 - z_1}{z_3 - z_2} / \frac{z_4 - z_1}{z_4 - z_2}$$

kifejezés valós szám.

- 16.* Az

$$f(z) = \frac{az + b}{cz + d} \quad (a, b, c, d \in \mathbb{C}, ad - bc \neq 0)$$

függvényeket törtlineáris függvényeknek nevezzük. Ez az egyetlen ∞ szimbólummal kiegészített számsíkon (vagy ha úgy tetszik a komplex számgömbön) is értelmezhető (hogyan?).

- a) Igazoljuk, hogy a fenti f függvény akkor és csak akkor képezi a komplex egységkört saját magára úgy, hogy a kör belseje a kör belsejére képződik, ha felírható a következő alakban:

$$f(z) = k \frac{z - \alpha}{1 - \bar{\alpha}z} \quad (|k| = 1, |\alpha| < 1).$$

- b) Keressünk olyan törtlineáris függvényt, amely az egységkörvonalat a valós tengelyre, belsejét a felső félsíkra képezi.
- c) Igazoljuk, hogy kör képe is, egyenes képe is egyenes vagy kör lesz minden törtlineáris leképezésnél.

- 17.* Legyen a $A \neq B$ két pont a síkon. Legyen C_λ azon P pontok mértani helye a síkon, melyekre $PA/PB = \lambda$, ahol λ egy pozitív valós szám. Bizonyítsuk be, hogy C_λ egy kör, ha $\lambda \neq 1$, és határozzuk meg a középpontját és a sugarát. Mi a helyzet, ha $\lambda = 1$?

- 18.* Legyen C_λ az előző feladatban szereplő kör. Bizonyítsuk be, hogy C_λ merőleges minden A -t és B -t összekötő egyenesre és körre.